

Asia: VN/27386/2023-VNK-31

Luonnos valtioneuvoston toimenpideohjelmaksi rasismin torjumisesta ja yhdenvertaisuuden edistämisestä

Tarkentavat kysymykset

Millaista sidosryhmäyhteistyötä tulisi tehdä toimeenpanon aikana (yhteistyötahot, yhteistyön muoto ja fokus)?

Vastaus tähän seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen näkökulmasta

Tahot: Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen keskeiset etujärjestöt.

Muoto: Seurantaryhmä, järjestöjen osaamisen ja verkostojen käyttö suunnittelu- ja koulutustyössä.

Fokus: Se

Miten ja missä toimenpiteissä risteävän ja moniperusteisen syrjinnän torjuminen tulisi erityisesti huomioida?

Moniperusteisuus on tärkeää mm.

- etnisyyden ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuulumisen kannalta
- syrjäytymisen kannalta
- identiteettiin liittyvien mielenterveysongelmien kannalta
- transfeminiinin henkilön transihmisyyden ja toisaalta naiseuden takia kokemassa syrjinnässä ja häirinnässä.

Mitä sellaisia toimenpiteitä toimenpideohjelmasta puuttuu, joita valtioneuvoston yhdenvertaisuustiedonannon puitteissa pitäisi mielestäsi edistää?

Toimenpideohjelma keskittyy nykyainsäädännön mukaisten toimien tehostamiseen. Todellinen yhdenvertaisuuden toteuttaminen edellyttäisi merkittäviä lakiuudistuksia esimerkiksi niiden ihmisten yhdenvertaisten oikeuksien toteutumiseksi, jotka eivät ole yksiselitteisesti miehiä tai naisia joko kehollisesti tai sukupuolikokemuksensa perusteella.

Miten toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia tulisi seurata?

Seuraamiseen tarvitaan laaja ja erilaisia elementtejä sisältävä mittaristo kaikilla eri osa-alueilla niin prosessin, säädösten ja vaikutusten kannalta.

Yksi sellainen on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laadun arviointi.

Muut kommentit

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Toimenpideohjelman julkilausutulla tarkoituksella ja sen tavoitteilla on vahva perustelu ympäröivässä yhteiskunnassa, jossa eriarvoisuutta edistävä poliittinen ajattelu on asettanut yhdenvertaisuuskehitykselle ilmeisen uhan. Toimenpideohjelmassa näkyy ministeriöissä jo vuosia tehty pohjatyö sen tavoitteiden edistämiseksi. Suunnitelma ohjelman toteuttamiseksi vaikuttaa hyvin laaditulta – edellyttäen, että esimerkiksi seurantaan ja arviointiin osallistetaan ja resursoidaan aidosti ja laajasti ohjelmaan liittyvät yhteisöt ja kansalaisjärjestöt.

Toimintaohjelma tunnistaa monin paikoin ilmenevän näennäisyyden yhdenvertaisuustoimissa ja korostaa lainsäädännön viranomaisille, varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjille sekä työnantajille asettamaa yhdenvertaisuuden edistämismenettelyjen käyttöä. Hyvin toteutettuna se myös tukee yhdenvertaisuus työssä hyväksi todettujen menettelyjen käyttöönoton laajentamista mm. työorganisaation kouluttamiseen suunnattujen resurssien kautta. Myönteinen on myös kirjaus, jonka mukaan rahoituksen tulisi olla pysyväisluonteista hankerahoituksen sijaan. Yhdenvertaisuuskehityksen sekä toimija- että asiakaslähtöisen seurannan kirjaaminen ohjelmaan on sekin tärkeä asia sen varmistamiseksi, että tiedetään, onko toimilla ollut vaikutusta.

Hyviä tavoitteita ja toimintamalleja sisältävä ohjelma on räikeässä ristiriidassa sitä toteuttavaan hallitukseen kuuluvien poliittisten puolueiden ja niiden kärkipoliitikkojen toiminnan kanssa. Rasisminvastainen kampanjan edellyttämä dialogi eri etnisten ryhmien välillä on äärimmäisen vaikeaa sosiaalisessa mediassa ja muussa poliittisessa retoriikassa ilmenevän silmittömän rasismien takia. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeudet eivät todellisuudessa etene hallitusohjelman rajausten ja hallituspuolueiden edustajien homo- ja transviihamielisten lausuntojen ja aloitteiden takia.

Dreamwear Club DwC ry ajaa ennen kaikkea sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden parantamista. Sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuskehitys on marginaalissa ohjelmatekstissä – niin myös hallitusohjelmassa ja muutenkin lainsäädännön uudistustyössä.

Toimenpideohjelma keskittyy nykyllainsäädännön mukaisten toimien tehostamiseen. Todellinen yhdenvertaisuuden toteuttaminen edellyttäisi merkittäviä lakiuudistuksia esimerkiksi niiden ihmisten yhdenvertaisten oikeuksien toteutumiseksi, jotka eivät ole yksiselitteisesti miehiä tai naisia joko kehollisesti tai sukupuolikokemuksensa perusteella. Hallitusohjelma ja hallituspuolueiden tosiasiallinen politiikka asettavat rajoja tälle kehitykselle.

Saloheimo Tuomo

Dreamwear Club ry - Transvestiittien ja muiden sukupuolen moninaisuutta edustavien ihmisten ihmisoikeus- ja vertaistukijärjestö